

mного vrlin, ipak je bila nedostatna v tem, da se ni ozirala na planinsko floro, ki znaša velik del deželne vegetacije. V knjigo vrinilo se je tudi mnogo tiskarskih hib, ker je pisatelj živel daleč od tiskarskega kraja. To je tudi Scopoli obžaloval v nekem pismu na Haller-a (*Epistolae eruditorum*, t. IV., p. 316—317). (Dalje prih.)

Poročilo o pošiljativah za „Prvo slovensko stalno učilsko razstavo“ „Pedagogiškega društva“ v Krškem.

(Dalje.)

Ocene.

Geschichte und Sage der österr.-ungar. Monarchie. V treh zvezkih. Spisal Sigmund Berger, nadučitelj v Novi Rožnici na Moravskem. 1886. Samozaložba. Cena vsem trem delom 2 gld. 70 kr.; krasno vezanim 3 gld. — 1 zvezek 1 gld. 20 kr., 2. ali 3. zvezek po 80 kr.

Ta knjiga nam podaje v krajših odstavkih velik zaklad avstrijske zgodovine in pravljice in to na način, ki kaže temeljito pedagogiško znanje pisateljevo. V prvem zvezku nahajamo poleg skupne avstrijske zgodovine tudi posebno zgodovino posameznih dežel. Najbolj nas zanimata sestavka: a) Zgodovina Kranjske. b) Slovenci na Kranjskem in v sosednih deželah. Vender bi želeli tu nekoliko več jednovitosti, doslednosti in vernosti, česar dandanes ni težko doseči, ko se je o Slovencih in njih kulturni zgodovini pisalo tudi v nemščini že precej nepristranski. Napak ne bodem navajal, ker govori knjiga inace tudi o Slovencih pohvalno.

V drugem zvezku nahajamo poleg pripovedi iz avstrijske zgodovine tudi životopise imenitnih mož, mej temi pa vender pogrešamo marsikakega slavnega moža, katerega bi radi videli na primernem mestu.

Tretji zvezek obseza zgodovinske pravljice posameznih dežel, mej temi najdemo n. pr. iz Kranjskega: pravljico o ljubljanskem gradu, o svibenskem prstanu in o divjem lovcu. Temu delu so pridejane lepe pesni, ki se tesno naslanjajo na zgodovinsko tvarino in jo tako oživljajo.

Iz vsega dela veje pravo avstrijsko domoljubje, in učitelj, ki bode na ta način vnel svoje učence, žel bode mnogo uspeha. Zato najbolje priporočamo to delo učiteljem in voditeljem.

G.

Nemški nadučitelj Sigmund Berger v Novi Rožnici na Moravskem je spisal knjigo „**Oesterreichs geschichtliche Jubiläumstage**“ in den Jahren 1882 und 1883, katero je založil Moric Perles na Dunaji, Stadt, Bauernmarkt 11. Pisatelj nam jo je poslal na ogled.

Vsébina prvega dela je: 1. Die Entstehung Österreichs. 2. Das Reich der Babenberger. 3. Das Interregnum in Österreich. 4. Rudolf von Habsburg wird deutscher Kaiser und belehnt seine Söhne mit Österreich, Steiermark, Krain, der windischen Mark und Portenau. 5. Albrecht, der erste habsburgische Herzog in den österreichischen Stammländern. 6. Das österreichische Regentenhaus bis zur Gegenwart. 7. Die 600-jährige Gedenkfeier dieser Belehnung am 27. Dezember 1882. 8. Gedicht: „Belehnung Albrechts mit Österreich, Steiermark, Krain, der windischen Mark und Portenau durch

Kaiser Rudolf I." von Joh. Ladislaus Pyrker. Drugi del ima nastopno vsebino: 1. Der Beginn der Habsburger bis zur Theilung in die Albertinische und Leopoldinische Linie. 2. Herzog Leopold III., der Biedere, der Begründer der Leopoldinischen Linie. 3. Geschichte Triests und dessen Anschluss an Österreich unter Leopold III. 4. Die Topographie Triests in der Gegenwart. 5. Die 500jährige Gedenkfeier des Anschlusses Triests an Österreich und seine heurige Ausstellung. 6. Gedicht: „Ein Edelstein in Österreichs Krone“ von W. Wenhart. Vsebins tretjega dela je: Die Türkenoth in Ungarn und in den österreichischen Ländern. 2. Die erste Belagerung Wiens durch die Türken 1529. 3. Die zweite Belagerung Wiens und dessen Befreiung 1683. 4. Der 200jährige Gedenktag an die Befreiung Wiens von der zweiten Türkenbelagerung am 12. September 1883. 5. Gedicht: „Die Befreiung Wiens“ von Otto Prechtler. G. pisatelj se na večih mestih spominja tudi naše ožje domovine. Poleg družih podob se nahajate v tej dobro urejeni knjigi tudi dve podobi na slovenski zemlji: a) idiličen Miramar in b) staro pomorsko mesto Trst. Zato priporočamo knjigo prav toplo — zlasti učiteljskim in šolarskim knjižnicam.

„Ustava in državna uprava avstrijsko-ogerske države“. Stenska tabla s podobo Nj. velič. cesarja. Načrtal Jos. Klika. Založil Karol Jansky v Taboru na Českem.

Tako se imenuje 94—68 cm veliko učilo, katero ima namen, vzbujati domoljubno čustvo in širiti državljansko omiko. V 6 krogih je z veliko, razločno, čedno, črno pisavo označeno: sestava ljudskega zastopstva, začeniši z občinskim zastopom in končavši z delegacijama. Nad temi so izseki krogovi, v katerih so z rudečimi črkami zaznamovana zastopstva državne uprave. Poleg tega so navedene nekatere najvažnejše zgodovinske letnice. Cena sliki je z katekizmom vred 80 kr.; na platnu in lakovano 1 gld. 80 kr. Zaradi praktične in krasne izpeljave je to učilo vredno vsega priporočila. G.

„Stenske slike za pouk v živalstvu“. Po narodi, največ po živih primerkih narisane in zvesto po narodi naslikane. Založnik: Karol Jansky v Taboru na Českem. Na vsaki tabli je po jedna žival.

Prirodopisni pouk vspeva le tedaj, ako se oslanja na stvari same ali njih slike. Takih nazornih slik imamo sicer že lepo število, a prav malo jih je zadosti velikih in povsem natančno in narodi primerno izvršenih. Do zdaj so kot najboljše veljale Leutemannove, a bile so predrage. G. K. Jansky pa nam je preskrbel boljših, a cenejših slik, katere je odobrilo tudi vis. ministerstvo za rabo v ljudskih in meščanskih šolah. Pred nami leži pet takih tabel s posamičnimi živalimi: gos, koza, domači prašič, osel, domača kura (kokoš). Velikost vsake slike iznaša 64:90 cm, torej jo more vsak učenec natančno videti. Živali so jako skrbno, čisto in določno naslikane, tako, da jih moremo imenovati prave vzore za vsako ljudsko šolo. Vrhu tega je cena tem slikam tako nizka, da jih more omisliti najrevnejša šola; 5 listov velja samo 2 gld. 50 kr., posamezni listi stojé po 60 kr. Papir je močan; table se morejo obesiti na steno; napisi se dobé v vseh avstrijskih jezikih. Z ozirom na njih nedosegljivo uporabnost, nizko ceno in pedagoško vrednost ne moremo zadosti priporočati Janskega prirodopisnih slik vsem slovenskim šolam brez izjeme. G.

Šolska letina.

(Dalje.)

— Letno poročilo trirazredne dekliske šole v Kameniku 1887/8. I. kaze: Učiteljstvo (katehet, nadučitelj in 2 učiteljici). Iz šolske kronike (s sklepom šolskega leta se je praznovala tudi cesarjeva štiridesetletnica). Dobrotniki šole (darovali so knjige,